

Kazimierz Miroszewski

UNIwersytet ŚLĄSKI w KATOWICACH

Samorząd Myszkowski 1990-2015. Wybory władz.

I. Prawne podstawy samorządu terytorialnego

Okres tzw. „karnawału Solidarności” przyniósł m.in. dyskusję nad koncepcją stworzenia rzeczywistego samorządu terytorialnego w miejsce istniejących od 1944 roku rad narodowych. Jesienią 1980 roku powstało w Krakowie, z inicjatywy Kazimierza Barczyka, „Centrum Obywatelskich Inicjatyw Ustawodawczych”. W jego skład wchodził Mieczysław Gil, Walerian Pańko i Tadeusz Syryjczyk. Efekty ich prac znalazły się w treści uchwał przyjętych na I Zjeździe NSZZ „Solidarność”, w 1981 roku. 12 czerwca 1981 roku, na posiedzeniu Konwersatorium „Doświadczenie i Przyszłość” wygłoszono referat na temat reformy systemu samorządowego w Polsce. 9 lipca 1981 roku, doszło do pierwszego spotkania Społecznego Zespołu Samorządów Terytorialnych i Instrumentów Polityki Przestrzennej. Na jego czele stał prof. Jerzy Regulski. Później Zespół ten został włączony do Społecznego Komitetu Reformy Gospodarczej przy Polskim Towarzystwie Ekonomicznym. Przy instytucjach naukowych powstało szereg zespołów zajmujących się reformą samorządu, np. zespół prof. Michała Kuleszy na Wydziale Prawa Uniwersytetu Warszawskiego¹. Niestety stan wojenny zahamował te prace. Natomiast władze czyniły tylko kosmetyczne zmiany, jak ustawa z 20 lipca 1983 roku, która tylko pozorowała funkcjonowanie samorządu terytorialnego.

Dopiero transformacja ustrojowa Polski przyniosła odrodzenie samorządu terytorialnego. W trakcie obrad okrągłego stołu (6 luty-5 kwiecień 1989 rok) problem samorządu terytorialnego z konieczności był traktowany marginesowo. Istotniejszymi sprawami były kwestie reform politycznych, gospodarczych i pluralizm związkowy. Powstał jednak podzespół do spraw samorządu terytorialnego i form własności zwany grupą roboczą. Stanowiska prezentowane przez stronę rządową i stronę solidarnościową różniły się zasadniczo. Strona rządowa dążyła do skupienia funkcji organów administracji państwowej i samorządu terytorialnego w istniejących radach narodowych. Strona solidarnościowa była za pełną realizacją postulatu samorządności. Zadania administracji rządowej powinny być zlecane organom wykonawczym samorządu terytorialnego. Dlatego też strona solidarnościowa opowiadała się za skróceniem kadencji działających rad narodowych (kadencja kończyła się w 1992 roku) i rozpisaniem wyborów

¹ J. Regulski, *Samorząd w budowie*. W: *Wartość podstawowa samorządu terytorialnego i demokracji lokalnej*. Red. P. Swianiewicz. Warszawa 1997, s. 185-186.

według nowej demokratycznej ordynacji wyborczej. Strona rządowa na ten postulat nie chciała się zgodzić. Ostatecznie, sformułowano definicję samorządu terytorialnego, jako związku ogółu mieszkańców gminy miejskiej i wiejskiej z osobowością prawną gminy. Prawna podmiotowość miała się wyrażać w:

- samodzielności funkcjonalnej jednostek samorządu terytorialnego, gwarantowanej posiadaniem własnych organów ustrojowych oraz ograniczeniu nadzoru nad samorządem do zapewnienia legalności jego działań,
- demokratycznym sposobem wyłaniania organów uchwałodawczych,
- samodzielności finansowej, w szczególności przez ustanowienie źródeł stałych dochodów własnych oraz dotacji,
- samodzielności gospodarczej pod warunkiem, że nie będzie ona stanowiła zagrożenia dla realizacji zadań samorządu,
- samodzielności majątkowej poprzez wprowadzenie własności komunalnej.

Stworzono możliwość zaskarżenia przez organ samorządu terytorialnego decyzji władz państwowych do Naczelnego Sądu Administracyjnego i sądów powszechnych. Przewidywano, iż proces legislacyjny – dostosowanie prawa administracyjnego i innych aktów prawnych – zakończy się do 1992 roku. 4 marca 1989 roku grupa robocza zakończyła prace. Protokół podpisali J. Reguński ze strony solidarnościowej i Wojciech Sokolewicz ze strony rządowej². Zawierał on stanowiska obu stron. Wypracowano następujący zapis: „Grupa robocza uznała, że ustanowienie samorządu terytorialnego i zagwarantowanie w Konstytucji praw społeczności lokalnych do samorządu jest koniecznością. Warunkiem realizacji tego prawa jest upodmiotowienie społeczności lokalnej – traktowanie samorządu terytorialnego, jako podmiotu władzy publicznej oraz podmiotu obrotu cywilnoprawnego.”³

Wybrany w wyborach czerwcowych Senat już na swym pierwszym posiedzeniu, 29 VII 1989 roku, przyjął jednogłośnie uchwałę o potrzebie utworzenia samorządu w miastach i gminach. W uzasadnieniu uchwały pisano: „wchłonięcie samorządu przez terenowe organy władzy państwowej spowodowało ubezwłasnowolnienie jednostek i społeczności lokalnych, całkowite ich uzależnienie od samowoli lokalnych przedstawicieli administracji państwowej, sparaliżowanie indywidualnej i grupowej aktywności gospodarczej i społecznej.”⁴ W Senacie utworzono komisję samorządową, która miała zająć się opracowaniem projektu

² J. Reguński, *Samorząd III Rzeczypospolitej. Koncepcje i realizacja*. Warszawa 2000, s. 52-61.

³ *Protokół końcowy grupy roboczej „okrągłego stołu”*. W: *Wartość podstawowa ...*, s. 174.

⁴ S. Wójcik, *Samorząd terytorialny w Polsce w XX wieku*. Lublin 1999, s. 275.

dotyczącego kształtu samorządu terytorialnego. Na jej czele stał Jerzy Stępień. Głównym ekspertem prawnym komisji był Michał Kulesza.

25 września 1989 roku J. Regulski został mianowany pełnomocnikiem Rządu ds. Samorządu Terytorialnego w randze podsekretarza stanu. Od 1 października przy Urzędzie Rady Ministrów działało Biuro ds. Samorządu Terytorialnego. J. Regulski kładł nacisk na równoległą działalność w trzech płaszczyznach:

- legislacyjnej, czyli zmiana ustroju politycznego i dostosowanie przepisów prawnych,
- społecznej, czyli przygotowanie społeczeństwa do nowych działań,
- instytucjonalnej, czyli przebudowa istniejących struktur administracyjnych i gospodarczych.

Pomocne były prace prowadzone przez Społeczną Komisję Legislacyjną przy NSZZ „Solidarność”, działającą w Krakowie pod przewodnictwem Mieczysława Grzybowskiego, krakowskie Centrum Inicjatywy Ustawodawczej i katowicką grupę kierowaną przez Karola Podgórskiego i Waleriana Pańkę z Uniwersytetu Śląskiego⁵.

W styczniu 1990 roku Senat uchwalił cały pakiet ustaw samorządowych. 8 marca 1990 roku Sejm przyjął ustawę o samorządzie terytorialnym⁶ oraz ordynację wyborczą do rad gmin. Na kolejnej sesji, 22 marca, przyjął ustawę o terenowych organach rządowej administracji ogólnej oraz ustawę o pracownikach samorządowych. Ważna też była ustawa z 17 maja 1990 roku o podziale zadań i kompetencji określonych w ustawach szczegółowych pomiędzy organami gminy a organami administracji rządowej oraz o zmianie niektórych ustaw.

Marcowa ustawa likwidowała dotychczasowy system organów jednolitej administracji państwowej, który był oparty na przewodniej roli PZPR. Jak pisał Sławomir Kantyka: „Ustawa o samorządzie gminnym z 1990 roku doprowadziła – pod względem regulacji prawnych – samorzady do standardów europejskich. Nadal odstają one jednak od norm europejskich pod względem finansowym, gdyż gminy w zbyt małym stopniu partycypują w podatkach wpływających do budżetu państwa. W wielu przypadkach szczupłość dochodów własnych gminy ogranicza skalę działań samorządu gminnego.”⁷

⁵ J. Regulski, *Samorząd III Rzeczypospolitej ...*, s. 71-73.

⁶ Dziennik Ustaw (dalej: DzU) 1990, nr 16, poz. 95.

⁷ M. Barański, S. Kantyka, S. Kubas, M. Kuś, *Samorząd terytorialny i wspólnoty lokalne*. Warszawa 2007, s. 75.

Gmina, jako wspólnota samorządowa, według marcowej ustawy, miała wykonywać zadania publiczne, niezastrzeżone ustawami na rzecz innych podmiotów. Do zadań własnych zaliczono sprawy:

- przestrzeganie ładu przestrzennego, nadzór nad gospodarką terenów i ochrona środowiska,
- problemy dróg, ulic, mostów oraz organizacja ruchu drogowego,
- wodociągów, kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych,
- zaopatrzenia w energię elektryczną i ciepłą oraz gazu,
- lokalnego transportu zbiorowego,
- ochrony zdrowia, pomocy społecznej, w tym ośrodków zdrowia i zakładów opiekuńczych, zapewnienia kobietom w ciąży opieki socjalnej, medycznej i prawnej,
- gminnego budownictwa mieszkaniowego,
- oświaty, w tym przedszkoli, szkół podstawowych i innych placówek oświatowo-wychowawczych,
- kultury, w tym bibliotek gminnych,
- kultury fizycznej, w tym terenów rekreacyjnych i urządzeń sportowych,
- targowisk i hal targowych,
- zieleni gminnej i zadrzewień,
- cmentarzy gminnych,
- porządku publicznego i ochrony przeciwpożarowej.

Ustawa mówiła również o obowiązku wykonywania przez gminę zadań zleconych z zakresu administracji rządowej oraz z zakresu organizacji przygotowań i przeprowadzenia referendów i wyborów powszechnych. Na wykonanie tych zadań gmina otrzymuje środki finansowe.

Wybory do rady gminy odbywały się w wyborach powszechnych. Według ordynacji wyborczej z 1990 roku w gminach liczących do 40 tysięcy mieszkańców, jak w Myszkowie, radni byli wybierani w wyborach większościowych, w okręgach jednomandatowych.. Natomiast w gminach powyżej 40 tysięcy mieszkańców, radni byli wybierani w okręgach wielomandatowych.

Według marcowej ustawy, rada gminy była organem uchwałodawczym za wyjątkiem spraw rozwiązywanych przez referendum, organem stanowiącym poprzez podejmowanie uchwał oraz organem kontrolnym. Posiadała kompetencje, które nie mogą być przekazywane wójtom, burmistrzom, prezydentom, komisjom rady, przewodniczącym rady lub jednostkom pomocniczym. Określał je art. 18 ust. 2 ustawy:

1. uchwalanie statutu gminy,
2. wybór i odwoływanie Zarządu, stanowienie o kierunkach jego działania oraz przyjmowanie sprawozdań z jego działalności,
3. powoływanie i odwoływanie skarbnika gminy, który jest głównym księgowym budżetu oraz sekretarza gminy na wniosek przewodniczącego Zarządu,
4. uchwalanie budżetu gminy, rozpatrywanie sprawozdania z wykonania budżetu oraz podejmowanie uchwały w sprawie udzielenia lub nieudzielenia absolutorium Zarządowi,
5. uchwalanie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego,
6. uchwalanie programów gospodarczych,
7. ustalanie zakresu działania jednostek pomocniczych, zasad przekazywania im składników mienia do korzystania oraz zasad przekazywania środków budżetowych na realizację zadań przez te jednostki,
8. podejmowanie uchwał w sprawach podatków i opłat w granicach określonych w odrębnych ustawach
9. podejmowanie uchwał w sprawach majątkowych gminy, przekraczających zakres zwykłego Zarządu, dotyczących:
 - określenia zasad nabycia i obciążenia nieruchomości gruntowych oraz ich wydzierżawienia lub najmu na okres dłuższy niż trzy lata, o ile ustawy szczególne nie stanowią inaczej,
 - emitowania obligacji oraz określanie zasad ich zbywania, nabywania i wykupu przez Zarząd,
 - zaciągania długoterminowych pożyczek i kredytów,
 - ustalania maksymalnej wielkości pożyczek i kredytów krótkoterminowych zaciąganych przez Zarząd w roku budżetowym,
 - zobowiązań w zakresie podejmowania inwestycji i remontów o wartości przekraczających granicę, ustalaną corocznie przez radę,
 - tworzenia i przystępowania do spółek i spółdzielni oraz rozwiązywania i występowania z nich,
 - określania zasad likwidacji i reorganizacji przedsiębiorstw, zakładów i innych gminnych jednostek organizacyjnych oraz wyposażania ich w majątek,
 - ustalania maksymalnej wysokości pożyczek i poręczeń udzielonych przez Zarząd w roku budżetowym,

10. określanie wysokości sumy, do których Zarząd gminy może samodzielnie zaciągać zobowiązania,
11. podejmowanie uchwał w sprawie przejścia zadań z zakresu administracji państwowej,
12. podejmowanie uchwał w sprawach współdziałania z innymi gminami oraz wydzielania na ten cel odpowiedniego majątku,
13. podejmowanie uchwał w sprawach herbu gminy, nazw ulic i placów publicznych oraz wznoszenia pomników,
14. nadawania honorowego obywatelstwa gminy.

Rada gminy wybierała ze swojego grona przewodniczącego oraz 1-3 wiceprzewodniczących bezwzględną większością głosów w obecności, co najmniej połowy ustawowego składu rady, w głosowaniu tajnym. Przewodniczący organizował prace rady i prowadził jej obrady. Miał obowiązek zwoływać sesje rady w zależności od potrzeb, ale nie rzadziej niż raz w kwartale. Sesje rady były jawne. Na sali obrad mogła przebywać publiczność.

Rada gminy mogła powoływać komisje stałe i doraźne, ustalając przedmiot ich działania oraz skład osobowy. W skład komisji mogły wchodzić osoby spoza rady gminy, w liczbie nieprzekraczającej połowy jej składu (ustawa z 2001 roku uchylała udział w komisjach osób spoza rady gminy). Komisje przedkładały radzie gminy plany pracy i sprawozdania z działalności. Obligatoryjne było powołanie komisji rewizyjnej. Miała ona ustawowo określony zakres działania. W jej skład nie mogli wchodzić członkowie Zarządu, przewodniczący i wiceprzewodniczący rady gminy oraz osoby niebędące radnymi.

Mandat radnego był mandatem wolnym. Po złożeniu ślubowania na pierwszej sesji rady gminy zaczynał on pełnić swe obowiązki. Do podstawowych obowiązków należało:

- branie udziału w pracach rady gminy i jej komisjach,
- udział w pracach innych instytucji samorządowych, do których został wybrany,
- udział w głosowaniu,
- zgłaszanie projektów uchwał.

Za swoje działanie ponosił odpowiedzialność polityczną, przed wyborcami, co mogło osłabić jego szanse w kolejnych wyborach samorządowych. Radny podlegał ochronie prawnej, jaka przysługiwała funkcjonariuszom publicznym⁸.

⁸ D. Bąbiak-Kowalska, M. Cyrankiewicz, T. Fijołek, Ł. Wesołowski, *Prawa i obowiązki radne-*

Organem wykonawczym gminy był Zarząd. W jego skład wchodził: burmistrz miasta, jako przewodniczący, zastępcy burmistrza oraz członkowie od 3 do 7, wybrani spośród radnych lub spoza składu rady gminy. Nie udzielenie przez radę gminy absolutorium było równoznaczne z odwołaniem Zarządu. Zarząd mógł być też odwołany przez radę gminy na wniosek 1/4 ustawowego składu rady gminy. Po upływie kadencji rady gminy Zarząd działał do wyboru nowego Zarządu. Zarząd wykonywał uchwały rady gminy oraz zadania własne:

- przygotowanie projektów uchwał rady gminy,
- określenie sposobów wykonywania uchwał,
- gospodarowanie mieniem komunalnym,
- wykonywanie budżetu,
- zatrudnianie i zwalnianie kierowników gminnych jednostek organizacyjnych,
- wykonywanie zadań zleconych.

Nadzór nad działalnością samorządu sprawowały:

- sejm ma możliwość rozwiązać organ stanowiący na wniosek Prezesa Rady Ministrów lub w przypadku powtarzającego się łamania konstytucji lub ustaw,
- Prezes Rady Ministrów może zawiesić działalność organów samorządu i ustanowić zarząd komisaryczny na maksymalny okres do dwóch lat, jednak nie dłużej niż do wyboru rady, na wniosek ministra właściwego ds. administracji publicznej,
- wojewoda może wstrzymać wykonywanie uchwał i przekazać sprawę do ponownego rozpatrzenia, a w razie niewykonywania jego zaleceń może uchylić sporną uchwałę,
- właściwy minister może wydać po uchyleniu przez wojewodę uchwały zarządzenie zastępcze,
- Regionalna Izba Obrachunkowa, powstała na mocy ustawy z 7 października 1992 roku, ma nadzór w zakresie spraw finansowych⁹.

20 czerwca 2002 roku sejm uchwalił ustawę o bezpośrednim wyborze wójta, burmistrza i prezydenta miasta¹⁰. Burmistrz miasta przejął wszystkie kompetencje Zarządu gminy. Był jednoosobowym organem wykonawczym gminy. Kierował bieżącymi sprawami gminy i reprezentował ją na zewnątrz.

go. W: *Poradnik radnego gminy i powiatu*. Warszawa 2006, s. 40-52, 77.

⁹ H. Izdebski, *Samorząd terytorialny. Podstawy ustroju i działania*. Warszawa 2008, s. 301-308. B. Dolnicki, *Nadzór nad samorządem terytorialnym*. Katowice 1993, s. 79.

¹⁰ Tamże, nr 113, poz. 984.

Swe zadania wykonywał przy pomocy urzędu gminy. Powoływał on w drodze zarządzenia swych zastępców (nie więcej niż czterech). Burmistrz i jego zastępcy nie mogli sprawować innych funkcji pochodzących z wyboru, mianowania lub powołania. Odwołanie burmistrza przed upływem kadencji mogło nastąpić tylko przez przeprowadzenie referendum lokalnego w tej sprawie. Z inicjatywą referendum mogła wystąpić rada gminy lub 10% mieszkańców gminy. Referendum było ważne, jeżeli wzięło nim udział 30% uprawnionych do głosowania. Nowelizacja ustawy o referendum lokalnym z 2005 roku zmniejszyła obowiązującą frekwencję z 30% ogółu uprawnionych obywateli do 3/5 liczby wyborców elekcji burmistrza. Rozstrzygało ona o wniosku, gdy oddano za nim więcej niż połowę ważnych głosów. Bezpośredni wybór wójta, burmistrza i prezydenta miasta wzmocnił pozycję władzy wykonawczej. Równocześnie, przyczynił się do jeszcze większego upolitycznienia wyborów samorządowych.

Reformy samorządowe spowodowały zmiany art. 18 ust. 2 ustawy marcowej. W określeniu kompetencji rady gminy, w miejsce Zarządu wprowadzono wójta/burmistrza/prezydenta. Wprowadzono również nowe punkty, jak:

- ustalanie wynagrodzenia wójta/burmistrza/prezydenta, stanowienie o kierunku jego działania oraz przyjmowanie sprawozdań z działalności,
- podejmowanie uchwał w sprawie zasad udzielania stypendiów dla uczniów i studentów.

II. Wybory

W kwietniu 1990 roku, dokonano podziału Myszkowa na 30 jednomandatowych okręgów wyborczych. W skład Terytorialnej Komisji Wyborczej (TKW) weszli przedstawiciele: Socjaldemokracja Rzeczypospolitej Polskiej (SdRP) – 1, Komitet Obywatelski „Solidarność” – 5, Niezależny Samorządy Związek Zawodowy „Solidarność” Rolników Indywidualnych (NSZZ) – 2, Stronictwo Demokratyczne (SD) – 2, PAX – 1, Polskie Stronictwo Ludowe (PSL) – 1, Związek Nauczycielstwa Polskiego (ZNP) – 1, Związek Socjalistyczny Młodzieży Polskiej (ZSMP) – 1, Konfederacja Polski Niepodległej (KPN) – 1, związki branżowe – 1 i Związek Kółek i Organizacji Rolniczych – 1. Przewodniczącą TKW została Maria Sobczyńska (SdRP), a zastępcą Bolesław Magdziarczyk (NSZZ „Solidarność”)¹¹.

W kampanii wyborczej główną siłę stanowiły: Komitet Obywatelski (KO) i NSZZ „Solidarność”. Do wyborów samorządowych szli jako sojusznicy, ale

¹¹ K. Miroszewski przy współpracy z J. Durką, M. Nitą i ks. J. Związkciem, *Po obu stronach Warszawy. Zarys dziejów Myszkowa*. Myszków 2010, s. 347.

KO poddawał krytyce działalność swego sojusznika. KO jako jedyny, posiadał program opublikowany w „Myszkowskim Biuletynie Wyborczym Komitetu Obywatelskiego maj 1990” redagowany przez Czesława Świerczyńskiego. Aktywnie w kampanię włączyli się także przedstawiciele Kościoła. Spośród zgłoszonych kandydatów, 80% stanowili przedstawiciele KO i NSZZ „Solidarność”, a pozostali reprezentowali Ochotniczą Straż Pożarną, nauczycieli, lekarzy oraz inne zawody. Do głosowania uprawnionych było 23.567 osób, spośród około 34 tysięcy mieszkańców Myszkowa. W wyborach, przeprowadzonych 27 maja 1990 roku, zwycięstwo odnieśli KO i NSZZ „Solidarność”, którzy zdobyli 23 mandaty¹². W skali całego kraju frekwencja wyborcza wyniosła 42,3%. Wpływ na tak niską frekwencję miało rozczarowanie społeczeństwa rządami obozu solidarnościowego oraz stosunkowo słaba kampania wyborcza¹³.

Pierwsza sesja Rady Miejskiej (RM) miała miejsce 4 czerwca 1990 roku. Na Przewodniczącą Rady Miejskiej w Myszkowie, w tajnym głosowaniu wybrano Ryszarda Gruszkę (NSZZ „Solidarność”). Kontrkandydatem był Zdzisław Lamch. Delegatami do Sejmiku Samorządowego wybrano Krzysztofa Mieszkowskiego i Edmunda Konieczniaka. W trakcie drugiej sesji Rady, która odbyła się 13 czerwca, Wiceprzewodniczącymi Rady Miejskiej wybrano: Elżbietę Kościow i Jarosława Gruszkę. Wybrano także do Zarządu Miasta: Jana Blacharczyka, Ryszarda Gruszkę, Jana Kaźmierczaka i Krzysztofa Mieszkowskiego. Zgodnie z wcześniejszymi ustaleniami, na sesji Rady Miejskiej w dniu 16 czerwca, dokonano wyboru Burmistrza Miasta. Spośród zgłoszonych kandydatów – Ryszard Cisowski, Jan Kulik, Leon Okraska, Zygmunt Ratman i Tadeusz Stępiński – radni wybrali w drugiej turze T. Stępińskiego (KO). 27 czerwca skład Zarządu uzupełniono o E. Konieczniaka. Natomiast 20 lipca, wybrano Mariusza Pstruchę na Zastępcę Burmistrza Miasta. Sekretarzem Miasta była początkowo Zofia Wodzińska, a następnie Grzegorz Urban. Wzajemne animozje wśród radnych oraz oskarżenia o niegospodarność Zarządu doprowadziły do uchwały o odwołaniu Zarządu Miasta. Na sesji Rady Miejskiej, która odbyła się 16 maja 1991 roku, za odwołaniem głosowało 22 radnych, a przeciw 8 radnych. Na następnej sesji, która miała miejsce 23 maja, Burmistrzem Miasta wybrano Januarego Stefanika. W drugiej turze głosowania kandydaci otrzymali następującą ilość głosów: J. Stefanik – 16, T. Stępiński – 14. Natomiast do Zarządu wybrano następujące osoby: Waclaw Gabryś, Janusz Jakubiec, Waldemar

¹² Szerzej patrz: M. Kitala-Miroszewska, *Wybory samorządowe w Myszkowie w latach 1990-1998 na tle sytuacji politycznej w Polsce*, (mps pracy magisterskiej Wydział Nauk Społecznych Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach.), Katowice 2001, s. 31-34.

¹³ *Wybory samorządowe 2010*. Red. M. Kolczyński, W. Wojtasik. Katowice 2011, s. 45.

Klimczyk i Zofia Pluta. 17 września 1992 roku uzupełniono Zarząd o Teresę Listwan. 27 czerwca 1991 roku na Zastępcę Burmistrza Miasta wybrano ponownie M. Pstruchę. Przewodniczącymi poszczególnych komisji byli:

- Komisja Rewizyjna – Bogumiła Ambroży,
- Komisja Finansów – T. Listwan,
- Komisja Rozwoju Miasta – E. Konieczniak,
- Komisja Oświaty, Kultury, Wypoczynku i Sportu – Jolanta Miroszewska,
- Komisja Zdrowia i Opieki Społecznej – Bolesław Malicki,
- Komisja Prawa, Porządku i Interwencji – Z. Lamch,
- Komisja Rolnictwa i Wyżywienia – Lucjan Pluta.

18 czerwca 1991 roku Rada podjęła uchwałę nr 13/II/91 o utworzeniu Rad Dzielnicowych: Będusz, Mrzygłód, Ciszówka, Pohulanka, Śródmieście, Miączów, Nowa Wieś, Czarna Struga-Połomia i Stary Myszków¹⁴.

Pierwsza kadencja samorządu była czasami nazywana kadencją romantyczną. Radni i społeczeństwo uczyli się funkcjonowania w nowej rzeczywistości społeczno-politycznej i gospodarczej. Zaczęto się bardziej identyfikować z lokalnymi ojczyznami i tworzyć podwaliny społeczeństwa obywatelskiego. Niewątpliwie brak doświadczenia w posługiwaniu się narzędziami demokracji wpływał na taki, a nie inny przebieg sesji Rady Miejskiej. Tak, jak w innych miejscowościach województwa katowickiego, doszło do zmian we władzach miasta¹⁵.

Kolejne wybory samorządowe odbyły się 19 czerwca 1994 roku w zmiennej sytuacji politycznej. Nastąpił wzrost znaczenia partii politycznych oraz likwidacja Komitetów Obywatelskich. Wybory były swoistym sprawdzeniem wpływów partii rządzących (SLD i PSL) oraz partii opozycyjnych. Brało w nich udział 12 podmiotów wyborczych, które zgłosiły następującą ilość kandydatów: Bezpartyjni – 52, Sojusz Lewicy Demokratycznej (SLD) – 27, Komitet Wyborczy „Mieszkańcy dla Miasta” – 17, Unia Polityki Realnej (UPR) – 10, Polskie Stronnictwo Ludowe (PSL) – 5, Związek Nauczycielstwa Polskiego

¹⁴ 24 III 1992 roku, Rada Miejska podjęła uchwałę o wygaśnięciu mandatu T. Stępińskiego w związku ze złożeniem mandatu radnego w dniu 3 XII 1991 roku. K. Miroszewski przy współpracy z J. Durką, M. Nitą i ks. J. Związkciem, *Po obu stronach Warty ...*, s. 347-348.

¹⁵ Np. w Będzinie odbyły się ponowne wybory Rady Miejskiej, 23 II 1992 roku. *Będzin 1358-2008. T. III*. Red. A. Glimos-Nadgórska. Będzin 2008, s. 805. W Czeladzi doszło do rozbitcia klubu „Solidarności” i wyboru nowych władz Rady Miejskiej (styczeń-luty 1991 rok). *Historia Czeladzi. T. II*. Red. J. Drabina. Czeladź 2012, s. 322.

(ZNP) – 4, Stowarzyszenie „Civitas Christiana” – 4, Rzemiosło – 4, Związek Kombatantów RP – 4, Konfederacja Polski Niepodległej (KPN) – 3, Stronnictwo Demokratyczne (SD) – 2 i Ochotnicza Straż Pożarna (OSP) – 1. Doszło do większej aktywizacji politycznej społeczeństwa. Pojawiły się konkretniejsze programy wyborcze. Nie przełożyło się to jednak na udział mieszkańców w akcie głosowania. Frekwencja wyborcza w Myszkowie wyniosła około 30%. W skali całego kraju frekwencja wyborcza była także niska. Wyniosła 33,78%. Pozostała część wyborców była zniechęcona poprzednią kadencją władz lokalnych i wykazała brak zaufania do nich. Szczególnie ludzie młodzi nie poszli do urn wyborczych. Spośród 28 wybranych radnych, 13 mandatów uzyskali bezpartyjni, 9 mandatów SLD, 4 mandaty Komitet Wyborczy „Mieszkańcy dla Miasta” i po jednym mandacie – SD i PSL¹⁶. Jak się jednak okazało w trakcie pierwszej sesji Rady Miejskiej, która odbyła się 30 czerwca 1994 roku, Rada była podzielona między dwa ugrupowania – SLD i Komitet Wyborczy „Mieszkańcy dla Miasta”. Przewodniczącym Rady Miasta został Marian Wróbel z KW „Mieszkańcy dla Miasta”, a Wiceprzewodniczącymi: J. Miroszewska i Edward Furman. Natomiast radni z klubu SLD weszli w skład Zarządu Miasta: Z. Ratman – burmistrz, Zbigniew Knoff – zastępca burmistrza, E. Kościow, W. Gabryś, Henryk Żywiołek, Jan Kotowicz i E. Konieczniak. Z. Ratman był jedynym kandydatem na Burmistrza Miasta, a jego kandydatura została zaakceptowana jednogłośnie. Wybrano też przedstawicieli do sejmiku samorządowego – Z. Ratmana i Jerzego Kieresa. Sekretarzem Miasta był nadal G. Urban. Na przewodniczących Komisji wybrano następujące osoby:

- Komisja Rewizyjna – Sławom Zalega,
- Komisja Finansów – Krystyna Nowak,
- Komisja Rozwoju Miasta i Inicjatyw Gospodarczych – Z. Lamch,
- Komisja Oświaty, Kultury, Wypoczynku i Sportu – J. Miroszewska,
- Komisja Zdrowia i Opieki Społecznej – W. Motyl,
- Komisja Prawa, Porządku i Interwencji – Aleksander Zając,
- Komisja Rolnictwa, Wyżywienia i Ochrony Środowiska – Małgorzata Gałuszka.

W trakcie kadencji Rady zmarło dwóch radnych, a trzech zrezygnowało z mandatu ze względu na podjęcie pracy, która uniemożliwiała łączenie jej z mandatem radnego. W wyborach uzupełniających, które odbyły się 2 lutego

¹⁶ Szerzej patrz: M. Kitala-Miroszewska, *Wybory samorządowe ...*, s. 35-43. *Wybory samorządowe 2010 ...*, s. 47.

1997 roku, wybrano trzech nowych radnych. Do końca działalności Rada składała się z 26 radnych¹⁷.

Wybory do Rady Miejskiej III kadencji odbyły się w dobie rządów koalicji Akcji Wyborczej Solidarność (AWS) i UW, która wygrała wybory parlamentarne w 1997 roku. Wpływ na kampanię wyborczą i wyniki wyborów miały nastroje społeczne w stosunku do rządzącej koalicji i partii opozycyjnych. Po raz pierwszy, wybory przeniesiono na jesień ze względu na potrzebę dostosowania wyborów do rad gmin z wyborami do rad powiatów i sejmików wojewódzkich, które nie mogły się odbyć wcześniej z powodów proceduralnych. W 1998 roku nastąpiła nowelizacja ordynacji wyborczej. Ustawa z 16 lipca 1998 roku wprowadzała podział na gminy do i powyżej 20 tysięcy mieszkańców¹⁸. W gminach powyżej 20 tysięcy mieszkańców podziału mandatów dokonywano pomiędzy listy kandydatów proporcjonalnie do łącznej liczby ważnie oddanych głosów na kandydatów danej listy. W podziale mandatów brały udział tylko te komitety wyborcze, na które w skali gminy oddano ponad 5% ważnych głosów. Zastosowano metodę d'Hondta, która polegała na podzieleniu liczby głosów przez kolejne liczby naturalne 1, 2, 3, itd. i obsadzeniu mandatów z tych list, które uzyskały kolejno największe ilorazy. Tzw. metoda d'Hondta preferowała duże ugrupowania. Liczbę mandatów w okręgu początkowo utrzymano. Jednak w 2001 roku podwyższono ją od 8 do 12 mandatów¹⁹, a ustawa z 15 lutego 2002 roku ustaliła liczbę mandatów od 5 do 8²⁰.

Na terenie Myszkowa zaczęły obowiązywać wielomandatowe okręgi wyborcze. 12 sierpnia 1998 roku Zarząd Miasta przyjął podział miasta na okręgi wyborcze, w wyborach samorządowych i powiatowych. Na czele Miejskiej Komisji Wyborczej stała S. Chmurzewska, a jej zastępcą był Sławomir Czajkowski. W styczniu 1998 roku powstało Porozumienia Samorządowego „Razem”. Skupiało ono przedstawicieli NSZZ „Solidarność”, Towarzystwa Rekreacyjno-Sportowego „Relaks”, SD, Cechu Rzemiosł Różnych oraz radnych z Komitetu Wyborczego „Mieszkańcy dla Miasta”. Prezydium Rady PS „Razem” tworzyli: Cz. Świerczyński – przewodniczący, Bogusław Cygankiewicz, Andrzej Giewon, Bolesław Malicki, Maciej Mieszkowski, Kazimierz Miroszewski i M. Wróbel. Porozumienie Unijne „Centrum” stworzyli działacze

¹⁷ K. Miroszewski przy współpracy z J. Durką, M. Nitą i ks. J. Związkciem, *Po obu stronach Warty ...*, s. 348-349.

¹⁸ DzU z 1998, nr 95, poz. 602.

¹⁹ DzU 2001, nr 45, poz. 497.

²⁰ DzU 2002, nr 23, poz. 220.

Unii Wolności (Marian Duliński, Bogdan Kałuża, Adam Czerniak i Sebastian Dziuk) i Unii Pracy (Sławomir Janas, Sławomir Łapeta, Leon Okraska i Józef Kuliś). Jednak w związku z wcześniejszą rejestracją Komitetu Wyborczego „Centrum”, porozumienie UW i UP zmieniło nazwę na Komitet Wyborczy „Myszków 2000”. Powiatowy Komitet Wyborczy SLD tworzyli: Z. Ratman, Ryszard Chachulski (SdRP), Halina Kot (OPZZ) i Henryk Jąderko (PPS). O uzyskanie mandatu radnego do Rady Miejskiej starały się także: KW Ruchu Patriotycznego „Ojczyzna” stworzony przez Krajowe Porozumienie Emerytów i Rencistów RP i KW „Zender”.²¹ Kampania wyborcza uległa radykalnej zmianie w porównaniu z poprzednimi kampaniami wyborczymi. Oprócz wykorzystania kampanii prasowej, na terenie miasta rozegrała się „wojna plakatowa i ulotowa”. Porozumienia Samorządowe „Razem” i SLD organizowały festyny wyborcze, często z darmowymi kiełbaskami i piwem. Wybory odbyły się 11 października 1998 roku. Radni Rady Miejskiej byli wybierani w czterech okręgach wyborczych (19 obwodowych komisji). Spośród 25 681 mieszkańców Myszkowa uprawnionych do głosowania, w głosowaniu wzięło udział 10 328 osób (40,22%). Frekwencja była niższa niż w kraju – 45,4%. Walkę wyborczą wygrało SLD, które zyskało 15 mandatów. Pozostałymi mandatami podzieliły się: Porozumienie Samorządowe „Razem” – 9, Ruch Patriotyczny „Ojczyzna” – 3 i „Myszków 2000” – 1 (patrz tabela nr 1)²².

²¹ Szerzej patrz: M. Kitala-Miroszewska, *Wybory samorządowe ...*, s. 44-52. „Gazeta Myszkowska” 1998, nr 34, s. 6, nr 36, s. 6.

²² K. Miroszewski przy współpracy z J. Durką, M. Nitą i ks. J. Związkciem, *Po obu stronach Warty ...*, s. 349-350. *Wybory samorządowe 2010 ...*, s. 49-50. Dziennik Urzędowy Województwa Katowickiego 1998, nr 34, s. 975.

Tabela nr 1.

Wyniki wyborów w wyborach do Rady Miejskiej w Myszkowie w 1998 roku

Nr okręgu	Nazwa komitetu wyborczego	Liczba mandatów
1	SLD	4
	Ruch Patriotyczny „Ojczyzna”	1
	Porozumienie Samorządowe „Razem”	2
2	SLD	3
	Porozumienie Samorządowe „Razem”	2
3	SLD	4
	Ruch Patriotyczny „Ojczyzna”	1
	Porozumienie Samorządowe „Razem”	2
	„Myszków 2000”	1
4	SLD	4
	Ruch Patriotyczny „Ojczyzna”	1
	Porozumienie Samorządowe „Razem”	3

Źródło: Dziennik Urzędowy Województwa Katowickiego 1998, nr 34, s. 975-980.

Na pierwszej sesji Rady Miejskiej, która miała miejsce 29 października 1998 roku, Przewodniczącym Rady Miejskiej wybrano Czesława Miklasa (SLD), a Burmistrzem Miasta jednogłośnie Z. Knoffa (SLD). Na kolejnej sesji Rady, która odbyła się 4 listopada, Wiceprzewodniczącymi Rady Miasta zostali wybrani Bogdan Słomczyński (Klub Towarzystwa „Relaks”) i Andrzej Jąderko (SLD). Zastępcą Burmistrza Miasta został wybrany Ryszard Burski (SLD). Do Zarząd Miasta wybrano następujące osoby: Urszula Jędrusińska, Janusz Jakubiec, Jan Kotowicz (SLD) i K. Miroszewski (Klub Towarzystwa „Relaks”). Sekretarzem Miasta był nadal G. Urban, a Skarbnikiem Henryka Męcik. Na przewodniczących Komisji wybrano następujące osoby:

- Komisja Rewizyjna – L. Okraska,
- Komisja Finansów i Budżetu – A. Jąderko,
- Komisja Rozwoju Miasta i Rolnictwa – Witold Suwalski,
- Komisja Oświaty, Kultury, Wypoczynku i Sportu – E. Konieczniak,
- Komisja Zdrowia, Rodziny i Polityki Socjalnej – Sławomir Jałowicz,
- Komisja Prawa, Porządku i Ekologii – Zenon Ludwikowski,
- Komisja Małych i Średnich Przedsiębiorstw oraz Inicjatyw Gospodarczych – J. Kotowicz²³.

²³ K. Miroszewski przy współpracy z J. Durką, M. Nitą i ks. J. Związkciem, *Po obu stronach Warty ...*, s. 350.

Ustawa sejmowa z 15 lutego 2002 roku zmieniała ustawę samorządową i ordynację wyborczą w wyborach samorządowych. W miastach takich, jak Myszków zmniejszono liczbę mandatów do 21. 20 czerwca 2002 roku sejm uchwalił ustawę o bezpośrednim wyborze wójta, burmistrza i prezydenta miasta²⁴. Burmistrz miasta przejął wszystkie kompetencje Zarządu gminy. Stał się jednoosobowym organem wykonawczym gminy. Kierował bieżącymi sprawami gminy i reprezentował ją na zewnątrz. Swe zadania wykonywał przy pomocy urzędu gminy. Powoływał on w drodze zarządzenia swych zastępców (nie więcej niż czterech). Burmistrz i jego zastępcy nie mogli sprawować innych funkcji pochodzących z wyboru, mianowania lub powołania.

W wyborach, w Myszkowie największą rolę odegrały następujące Komitety Wyborczy Wyborców: Porozumienie Samorządowe „Przyszłość”, Prawo i Gospodarność, PSL oraz SLD-UP. Przewodniczący Miejskiej Komisji Wyborczej S. Czajkowski. Wybory do Rady Powiatu i Rady Miasta odbyły się 29 października 2002 roku. Myszków był podzielony na cztery okręgi wyborcze. W głosowaniu wzięło udział 10 596 mieszkańców miasta (40,08% uprawnionych do głosowania) Mandaty radnych Rady Miasta uzyskały następujące KKW: SLD-UP – 10, PS „Przyszłość” – 9, PSL – 1 i „Prawo i Gospodarność” – 1 (patrz tabela nr 2).

Tabela nr 2.

Wyniki wyborów w wyborach do Rady Miasta w Myszkowie w 2002 roku

Nr okręgu	Nazwa komitetu wyborczego	Liczba mandatów
1	SLD-UP	2
	Prawo i Gospodarność	1
	Porozumienie Samorządowe „Przyszłość”	2
2	SLD-UP	3
	Porozumienie Samorządowe „Przyszłość”	2
3	SLD-UP	2
	Porozumienie Samorządowe „Przyszłość”	3
4	SLD-UP	3
	PSL	1
	Porozumienie Samorządowe „Przyszłość”	2

Źródło: Dziennik Urzędowy Województwa Śląskiego 2002, nr 84, s. 196-197

²⁴ DzU 2002, nr 113, poz. 984.

Na pierwszej sesji Rady Miasta, która odbyła się 18 listopada 2002 roku, Przewodniczącym Rady Miasta wybrano W. Piechtę (Przyszłość), a Wiceprzewodniczącymi R. Burskiego (SLD-UP) i J. Kierasą (PSL). Na kolejnej sesji, 3 grudnia, Zastępcą Burmistrza Miasta wybrano Andrzeja Hutnika, który zrzekł się mandatu radnego. 1 lutego 2006 roku, zrezygnował on z tej funkcji. Natomiast 24 czerwca, na wniosek radnych Klubu „Przyszłość”, odwołano z funkcji Wiceprzewodniczącego Rady Miasta R. Burskiego. Nowym Wiceprzewodniczącym wybrano A. Wójcika (Prawo i Gospodarność). Przewodniczącymi Komisji zostali:

- Komisja Rewizyjna – Halina Skorek-Kawka,
- Komisja Finansów i Budżetu – Iwona Skotniczna,
- Komisja Rozwoju Miasta, Małych i Średnich Przedsiębiorstw, Rolnictwa i Ekologii – Jan Kieras,
- Komisja Oświaty, Sportu i Rekreacji – Zofia Chwalba,
- Komisja Zdrowia, Rodziny i Polityki Socjalnej – Ewa Gajos²⁵.

Kolejna zmiana ordynacji wyborczej nastąpiła w 2006 roku. W gminach powyżej 20 tysięcy wprowadzono możliwość tzw. blokowania list wyborczych. W podziale mandatów do rady gminy uczestniczyły te zablokowane listy, które przekroczyły próg 10% oddanych ważnych głosów. Przy podziale mandatów stosowano wtedy metodę Saint-Legue’a. Natomiast podział mandatów w obrębie uprawnionych list dotyczył tylko tych, które przekroczyły próg 5% odbywał się według systemu d’Hondta.

W 2006 roku również wzrosła frekwencja wyborcza. 12 listopada 2006 roku do urn wyborczych poszło 12 064 uprawnionych do głosowania (44,76%) i była mniejsza niż w kraju – 45,99%. Spośród 32 983 mieszkańców Myszkowa, uprawnionych do głosowania było 26 950 osób²⁶. Przewodniczącą Miejskiej Komisji Wyborczej była Wioletta Dworczak. Listy kandydatów na radnych wystawiło osiem komitetów wyborczych. Do Rady Miasta swoich kandydatów wprowadziły następujące Komitety Wyborcze Wyborców: Samorządowe Porozumienia Prawicy – 4, PS „Przyszłość” – 4, PO RP – 7, SLD+SdPi+PD+UP Lewica i Demokraci (LiD) – 6 (patrz tabela nr 3). W Radzie Miasta utworzyła się koalicja PS „Przyszłości” i PO RP.

²⁵ K. Miroszewski przy współpracy z J. Durką, M. Nitą i ks. J. Związkciem, *Po obu stronach Warty ...*, s. 351.

²⁶ Dziennik Urzędowy Województwa Śląskiego 2006, nr 134, s. 15935.

Tabela nr 3.

Wyniki wyborów w wyborach do Rady Miasta w Myszkowie w 2006 roku

Nr okręgu	Nazwa komitetu wyborczego	Liczba mandatów
1	SLD+SDPI+PD+UP Lewica i Demokraci	1
	PO RP	2
	Przyszłość	1
	Samorządowe Porozumienie Prawicy	1
2	PO RP	2
	SLD+SDPI+PD+UP Lewica i Demokraci	2
	Przyszłość	1
3	PO RP	1
	SLD+SDPI+PD+UP Lewica i Demokraci	1
	Przyszłość	1
	Samorządowe Porozumienie Prawicy	2
4	PO RP	2
	SLD+SDPI+PD+UP Lewica i Demokraci	2
	Samorządowe Porozumienie Prawicy	1
	Przyszłość	1

Źródło: Dziennik Urzędowy Województwa Śląskiego 2006, nr 134, s. 15935-15936

Na pierwszej sesji Rady, która odbyła się 27 listopada 2006 roku, Przewodniczącą Rady Miasta została wybrana Urszula Motylewska (PO), a Wiceprzewodniczącymi R. Burski (LiD) i Sławomir Jałowiec (Przyszłość). W trakcie kadencji Rada podjęła decyzję o wygaśnięciu mandatu radnego W. Pichety, w związku z objęciem mandatu posła do sejmu (4 XII 2006). Nową radną została Anna Czyż.. Radni podjęli również uchwałę o wygaszeniu mandatu radnego Rafała Gila, w związku z pełnieniem funkcji Zastępcy Burmistrza Miasta (25 IV 2007). Nową radną została Zofia Chwalba. Przewodniczącymi Komisji byli:

- Komisja Rewizyjna – Halina Skorek-Kawka,
- Komisja Finansów i Budżetu – Sławomir Janas,
- Komisja Oświaty, Kultury, Sportu i Rekreacji – Małgorzata Kłósek,
- Komisja Zdrowia, Rodziny i Polityki Socjalnej – Leszek Bubel,
- Komisja Małych i Średnich Przedsiębiorstw – Eugeniusz Bugaj,
- Komisja Rolnictwa, Ochrony Środowiska, Prawa i Porządku w Mieście – Wiesław Niedzielski.

W trakcie kadencji zmieniała się liczba członków poszczególnych Komisji oraz ich skład personalny, w związku z rezygnacją z prac w Komisji lub przystąpieniem do składu Komisji²⁷.

W 2010 roku wybory samorządowe odbyły się 21 listopada. W pierwszej turze wyborów odnotowano największą frekwencję, w całej historii wyborów samorządowych od 1990 roku. Wynosiła ona 47,32%.²⁸ W Myszkowie frekwencja wyniosła 50,88%. Spośród 27 041 uprawnionych do głosowania w wyborach wzięło udział 14 758 osób. Próg wyborczy przekroczyły następujące Komitety Wyborcze, które zdobyły następującą liczbę mandatów: PO RP – 5, Prawo i Sprawiedliwość (PiS) – 1, Gospodarność-Porozumienie Lewicy – 7, PS „Przyszłość” – 3, Porozumienie Samorządowe 2010 – 1 i Forum Mieszkańców – 4²⁹.

Tabela nr 4.

Wyniki wyborów w wyborach do Rady Miasta w Myszkowie w 2010 roku

Nr okręgu	Nazwa komitetu wyborczego	Liczba mandatów
1	PO	1
	Gospodarność-Porozumienie Lewicy	2
	Przyszłość	1
	Forum Mieszkańców	1
2	PO	1
	Gospodarność-Porozumienie Lewicy	2
	Przyszłość	1
	Forum Mieszkańców	1
3	PO	1
	Gospodarność-Porozumienie Lewicy	2
	Porozumienie Samorządowe 2010	1
	Forum Mieszkańców	1
4	PO	2
	PiS	1
	Gospodarność-Porozumienie Lewicy	1
	Przyszłość	1
	Forum Mieszkańców	1

Źródło: Dziennik Urzędowy Województwa Śląskiego 2010, nr 252, s. 19146-19147.

²⁷ Tamże, s. 352-353. *Wybory samorządowe 2010 ...*, s. 54.

²⁸ *Wybory samorządowe 2010 ...*, s. 56.

²⁹ Dziennik Urzędowy Województwa Śląskiego 2010, nr 252, s. 19146.

Inauguracyjna sesja Rady Miasta odbyła się 2 grudnia 2010 roku. Ze względu na drugą turę wyboru Burmistrza Miasta, drugą część sesji radni przełożyli na 10 grudnia. Przewodniczącą Rady Miasta została wybrana H. Skorek-Kawka, Wiceprzewodniczącymi Rady zostali wybrani E. Bugaj i A. Giewon³⁰.

Na sesji Rady Miasta, 14 grudnia, radni podjęli uchwałę o ustaleniu składu osobowego Komisji Rewizyjnej oraz wybrali przewodniczącego Komisji W. Gabrysia. Natomiast na sesji Rady, 28 grudnia, dokonano wyboru przewodniczących Komisji:

- Finansów i Budżetu – Mirosława Picheta,
- Oświaty, Kultury, Sportu i Rekreacji – Jacek Drynda,
- Rozwoju Miasta, Małych i Średnich Przedsiębiorstw – Eligiusz Uchnast,
- Rolnictwa, Ochrony Środowiska, Prawa i Porządku w Mieście – Sławomir Dymczyk,
- Zdrowia, Rodziny i Polityki Socjalnej – Andrzej Ciesielski.

27 grudnia 2012 roku nową przewodniczącą Komisji Rozwoju Miasta, Małych i Średnich Przedsiębiorstw została Iwona Skotniczna, w związku ze złożeniem rezygnacji przez E. Uchnasta³¹.

Już na początku kadencji Rady doszło do zmiany składu osobowego radnych. Ponieważ Rafał Kołakowski i Wojciech Łubianka nie złożyli wymaganych ustawą z 8 marca 1990 roku oświadczeń majątkowych, radni podjęli uchwały, 1 lutego 2011 roku, wygaszające ich mandaty. 15 marca, ślubowanie złożyli nowi radni: Dariusz Muszczak i Adam Zaczkowski. W związku z tym, także na tej sesji dokonano zmian w składzie Komisji Rady. 9 maja 2013 roku, Rada Miasta podjęła uchwałę o wygaśnięciu mandatu radnego w związku ze śmiercią E. Uchnasta. Również na tej sesji radni podjęli uchwały o zmianie składu osobowego Komisji i Komisji Rewizyjnej. 27 czerwca, nową radną została Edyta Karoń. Na tej sesji radni podjęli uchwałę o wygaśnięciu mandatu radnego w związku ze śmiercią Jadwigi Nowak. Również na tej sesji radni podjęli uchwały o zmianie składu osobowego Komisji i Komisji Rewizyjnej. 29 sierpnia, nową radną została Mariola Tabaka, co spowodowało kolejne zmiany w składach Komisji³².

³⁰ Archiwum Urzędu Miasta Myszków (dalej: AUMM), Protokoły sesji Rady Miasta. Kadencja 2010-2014, T. I, k. 1-17.

³¹ Tamże, k. 135, 141-143, 183-187, T. V, k. 474-476

³² Tamże, k. 209, 221-223, 455-457, 463, T. VI, k. 117-118, 213, 231.

Ostatnią zmianę wprowadził kodeks wyborczy uchwalony 5 stycznia 2011 roku. Wprowadził on jednomandatowe okręgi wyborcze dla większości gmin, za wyjątkiem 65 największych miast na prawach powiatu³³. Wybory w 2014 roku przebiegały według nowej formuły wyborczej. Kandydaci stratowali w 21 jednomandatowych okręgach wyborczych. Przewodniczącą Miejskiej Komisji Wyborczej była Jolanta Antosik. Komitety Wyborcze Wyborców zdobyły następującą liczbę mandatów: PO – 10, Lewica, PS „Przyszłość” i Forum Mieszkańców po 3 oraz PiS i PSL po 1. 16 listopada, frekwencja wyniosła w Myszkowie 49,05%³⁴.

Pierwsza sesja Rady odbyła się 1 grudnia. Przewodniczącym Rady Miasta został wybrany Jerzy Woszczyk (21 głosów za). Był on jedynym zgłoszonym kandydatem. Natomiast Wiceprzewodniczącymi Rady radni wybrali A. Giewona (21 głosów za) i H. Skorek-Kawkę (18 głosów za)³⁵.

Na kolejnej sesji Rady Miasta, 8 grudnia, ustalono składu osobowego Komisji Rewizyjnej oraz wybrano przewodniczącego Komisji Zenona Ludwikowskiego. Radni ustalili również skład osobowy stałych Komisji i ich przewodniczących:

- Finansów i Budżetu – Beata Pochodnia,
- Oświaty, Kultury, Sportu i Rekreacji – Jacek Drynda,
- Rozwoju Miasta, Małych i Średnich Przedsiębiorstw – Ewa Ziajska-Łazaj,
- Rolnictwa, Ochrony Środowiska, Prawa i Porządku w Mieście – Dominik Lech,
- Zdrowia, Rodziny i Polityki Socjalnej – Beata Jakubiec-Bartnik³⁶.

III. Wybory Burmistrza Miasta

W latach 1990-1998 Burmistrza Miasta wybierali radni Rady Miejskiej. Ustawa z 20 czerwca 2002 roku wprowadzała wybór Burmistrza Miasta w wyborach powszechnych, równych, bezpośrednich i tajnych. Bierne prawo wyborcze przysługiwało każdemu obywatelowi Polski, który posiadał prawo wybierania do rady gminy i najpóźniej w dniu głosowania kończył 25 lat. Kandydat nie musiał na stałe zamieszkiwać na obszarze gminy, w której kandydował. Wygrywał

³³ DzU z 2011, nr 21, poz. 112.

³⁴ „Gazeta Myszkowska” 2014, nr 47, s. 9.

³⁵ AUMM, Protokoły sesji Rady Miasta, Protokół nr I/14, k. 3-9.

³⁶ Tamże, Protokół nr II/14, k. 8-11.

kandydat, który otrzymał w głosowaniu więcej niż połowę ważnie oddanych głosów. Jeżeli żaden kandydat nie otrzymał wymaganej liczby głosów, czterdnastego dnia po I turze wyborów przeprowadzano II turę, w której startowali dwaj kandydaci, którzy w pierwszym głosowaniu otrzymali największą liczbę ważnie oddanych głosów. W przypadku, gdy dwóch lub więcej kandydatów otrzymałoby tą samą liczbę głosów uprawniających do udziału w ponownym głosowaniu, o dopuszczeniu kandydata do wyborów w ponownym głosowaniu rozstrzygała większa liczba obwodów głosowania, w których jeden z kandydatów otrzymał większą liczbę głosów, a jeżeli liczba tych obwodów byłaby równa – rozstrzygało losowanie przeprowadzone przez Gminną Komisję Wyborczą. Prawo zgłoszenia kandydata na Burmistrza Miasta miały te komitety wyborcze, które zarejestrowały listy kandydatów na radnych w co najmniej połowie okręgów wyborczych, w danej gminie. W każdym z tych okręgów liczba zarejestrowanych przez ten komitet kandydatów na radnych nie mogła być mniejsza niż liczba radnych wybieranych w tym okręgu³⁷. Zgłaszane kandydaty nie wymagały, w przeciwieństwie do list kandydatów na radnych, poparcia przez wyborców przy ich zgłaszaniu.

Pierwsze bezpośrednie wybory Burmistrza Miasta Myszkowa odbyły się 29 października 2002 roku. W I turze wyborów żaden kandydat nie uzyskał wymaganej liczby głosów. Leon Okraska (PS „Przyszłość”) zdobył 4759 (46,7%) głosów. Zabrakło mu 334 głosów, aby wygrać w I turze wyborów. Pozostali kandydaci uzyskali następującą liczbę głosów: Czesław Miklas (SLD) – 3316, Bogusław Bigajczyk (Prawo i Gospodarność) – 1813 i Zenon Kudryś (Unia Lokalna) – 297. W drugiej turze wyborów, 10 listopada, L. Okraska (5659 głosów) pokonał Cz. Miklasa (3074 głosów)³⁸.

W 2006 roku, w wyborach na Burmistrza Miasta startowało czterech kandydatów: L. Okraska (PS „Przyszłość”), Janusz Romaniuk (PiS), Sławomir Zalega (SLD) i Zenon Kudryś (Unia Lokalna). Uzyskali oni następującą liczbę głosów: J. Romaniuk – 5487, L. Okraska – 3775, S. Zalega – 2242 i Z. Kudryś – 291. W drugiej turze wyborów, która odbyła się 26 listopada 2006 roku, Janusz Romaniuk (6272 głosów) pokonał L. Okraskę (3860 głosów)³⁹.

W 2010 roku, w I turze wyborów Burmistrza Miasta kandydaci uzyskali następującą liczbę głosów: Włodzimierz Żak (PO) – 4394 (32,53%), Wojciech Łubianka (Gospodarność – Porozumienie Lewicy) – 3853 (28,53%), Eugeniusz

³⁷ Dz U 2002, Nr 113, poz. 984.

³⁸ „Gazeta Myszkowska” 2002, nr 44, s. 3, nr 46, s. 1.

³⁹ „Gazeta Myszkowska” 2006, nr 46, s. 3, nr 48, s. 2.

Bugaj (Forum Mieszkańców) – 2137 (15,82%), Jerzy Woszczyk (PiS) – 1111 (8,23%), Janusz Romaniuk (Jedność) – 1104 (8,17%) i Barbara Pstrowska (Lepszy Myszków) – 907 (6,72%). W II turze, 5 grudnia, W. Żak – 5932 głosów (60,48%), pokonał W. Łubiankę – 3876 głosów (39,52%)⁴⁰. Zastępcą Burmistrza Miasta została Iwona Frelak.

Natomiast w 2014 roku, w I turze wyborów Burmistrza Miasta kandydaci uzyskali następującą liczbę głosów: Włodzimierz Żak (KWW PO) – 5189 (41,21%), Adam Zaczkowski (KWW Lewica) – 2271 (18,04%), Urszula Bauer (KWW PiS) – 2129 (16,91%), Sławomir Kaczyński (KWW Odrodzenie Myszkowa) – 1179 (9,36%), Wiesław Liszewski (KWW Forum Mieszkańców) – 1132 (8,99%), Mariusz Cierpisz (KWW Praca w Myszkowie) – 412 (3,2%) i Krzysztof Czajkowski (KWW Andrzeja Wójcika) – 278 (2,20%). W II turze, 30 listopada, W. Żak – 4520 głosów (61,35%) pokonał A. Zaczkowskiego – 2847 głosów (38,65%)⁴¹. Zastępcą Burmistrza Miasta została ponownie I. Frelak. Sekretarzem Miasta został Sławomir Matyja.

SUMMARY

Kazimierz Miroszewski

Self-government of Myszków in 1990-2015. Election of local authorities

Local elections in Myszków have been subject to similar changes as in the entire Poland. Gradually, they have become more and more related to parties. There were practically no independent, individual candidates for councillors in Myszków. However, on the contrary to many towns in the Silesian Voivodeship, also the Election Committees established by local committees such as “Razem” (Together), and later on “Przyszłość” (Future) or “Forum Mieszkańców” (Forum of the Residents) grew in significance. Since 2002, the Mayor of the Town is elected in general elections. Successive Mayors of Myszków were Leon Okraska, Janusz Romaniuk and Włodzimierz Żak.

⁴⁰ „Gazeta Myszkowska” 2010, nr 46, s. 1, nr 49, s. 1.

⁴¹ „Gazeta Myszkowska” 2014, nr 47, s. 9, nr 49, s. 5.

ANEKS

Radni Rady Miasta Myszkowa

Lata 1990-1994

Ambroży Bogumiła, Biała Daniela, Bleharczyk Jan, Borówka Bogusław, Cisowski Ryszard, Czajkowski Marek, Dziurówicz Jerzy, Etryk Jan, Gabryś Waclaw, Gruszka Jarosław (przewodniczący), Gruszka Ryszard, Jakubiec Janusz, Kaźmierczak Jan, Klimczyk Waldemar, Kłossowski Jan, Kolasa Zdzisław, Konieczniak Edmund, Kościow Elżbieta, Labocha Józef, Lamch Zdzisław, Listwan Teresa, Malicki Bolesław, Malicki Bolesław, Mieszkowski Krzysztof, Miroszewska Jolanta, Oleksiak Lesław, Pluta Lucjan, Radomski Leopold, Stefanik January, Stępiński Tadeusz, Torbus Ryszard

Lata 1994-1998

Białas Jerzy, Branczewski Ryszard, Cwiękowski Adam, Furman Edward, Gabryś Waclaw, Gajewski Antoni, Gałuszka Małgorzata, Jędrusińska Urszula, Kieres Jerzy, Kłossowski Jan, Knoff Zbigniew, Kołacz Bogdan, Konieczniak Edmund, Kościow Elżbieta, Kot Halina, Kotowicz Jan, Labocha Józef, Lamch Zdzisław, Miroszewska Jolanta, Motyl Wojciech, Nieroda Henryk, Nowak Krystyna, Ratman Zygmunt, Stefanik January, Surma Aleksander, Trepka Leszek, Wronka Zdzisław, Wróbel Marian (przewodniczący), Zajac Aleksander, Zalega Sławomir, Żywiołek Henryk

Lata 1998-2002

Bleharczyk Jan, Bożek Bogusław, Bubel Leszek, Burski Ryszard, Giewon Andrzej, Hyla Edward, Jakubiec Janusz, Jałowiec Sławomir, Jąderko Andrzej, Jędrusińska Urszula, Knoff Zbigniew, Konieczniak Edmund, Kotowicz Jan, Kułach Eugeniusz, Ludwikowski Zenon, Miklas Czesław (przewodniczący), Miroszewski Kazimierz, Musialik Ryszard, Myga Tadeusz, Okraska Aleksandra, Okraska Leon, Paca Antoni, Picheta Wojciech, Pniakowski Stanisław, Słomczyński Bogdan, Suwalski Witold, Świerczyński Czesław, Wójcik Andrzej

Lata 2002-2006

Błaszczak Edward, Bubel Leszek, Burski Ryszard, Chwałba Zofia, Cygankiewicz Bogusław, Czyż Aneta, Gajos Ewa, Giewon Andrzej, Hutnik Andrzej, Jałowiec Sławomir, Janas Sławomir, Jędrusińska Urszula, Kieras Jan, Krzak Henryk, Okraska Aleksandra, Pasek Włodzimierz, Picheta Wojciech (przewodniczący),

Pniakowski Stanisław, Pstrowski Stanisław, Skorek Kawka Halina, Skotniczna Iwona, Szymocha Aneta, Świerczyński Czesław, Wójcik Andrzej

Lata 2006-2010

Błaszak Andrzej, Borek Daniel, Bubel Leszek, Bugaj Eugeniusz, Buła Grzegorz, Burski Ryszard, Czyż Anna, Chwalba Zofia, Giewon Andrzej, Gil Rafał, Jałowiec Sławomir, Janas Sławomir, Klósek Małgorzata, Kos Zdzisława, Ludwikowski Zenon, Morawiec Krystyna, Motylewska Urszula (przewodnicząca), Niedzielski Lesław, Picheta Wojciech, Skorek Kawka Halina, Starostka Adam, Szlenk Tomasz, Zalega Sławomir

Lata 2010-2014

Bugaj Eugeniusz, Burski Ryszard, Ciesielski Andrzej, Dymczyk Sławomir, Gabryś Waław, Giewon Andrzej, Karoń Edyta, Kołakowski Rafał, Kościow Elżbieta, Kotowicz Jan, Kozak Marzena, Kustra-Grabowska Anna, Łubianka Wojciech, Muszczak Dariusz, Nowak Jadwiga, Picheta Mirosława, Skorek Kawka Halina (przewodnicząca), Skotniczna Iwona, Tabaka Mariola, Trynda Jacek, Tylkowski Marian, Uchnast Eligiusz, Wrona Artur, Zalega Sławomir, Zaczkowski Adam

Lata 2014-2018

Bugaj Eugeniusz, Czerwik Robert, Giewon Andrzej, Jakubiec-Bartnik Beata, Jastrzębska Zofia, Jęczalik Norbert, Kłosowicz Krzysztof, Kozak Marzena, Lech Dominik, Ludwikowski Zenon, Maligłówka Mariusz, Muszczak Dariusz, Niedzielski Wiesław, Picheta Mirosława, Pochodnia Beata, Skorek Kawka Halina, Skotniczna Iwona, Trynda Jacek, Woszczyk Jerzy (przewodniczący), Zaczkowski Adam, Ziajska-Łazaj Ewa

Bibliografia

Źródła archiwalne

Archiwum Urzędu Miasta Myszków

Protokoły sesji Rady Miasta. Kadencja 2010 – 2014

Źródła drukowane

„Dziennik Urzędowy Województwa Katowickiego” 1998, nr 34.

„Dziennik Urzędowy Województwa Śląskiego” 2002, nr 84; 2006, nr 134; 2010, nr 252.

„Dziennik Ustaw” 1990, nr 16 poz. 95; 2002, nr 23, poz. 220; 2011, nr 21, poz. 112.

Protokół końcowy grupy roboczej „okrągłego stołu”. (1997), [w:] *Wartość podstawowa samorządu terytorialnego i demokracji lokalnej*, red. P. Swianiewicz. Warszawa.

Prasa

„Gazeta Myszkowska” 1998, 2002, 2006, 2010, 2014

Opracowania

Barański M., Kantyka S., Kubas S., Kuś M. (2007), *Samorząd terytorialny i wspólnoty lokalne*, Warszawa.

Bąbiak-Kowalska D., Cyrankiewicz M., Fijołek T., Wesołowski Ł. (2006), *Prawa i obowiązki radnego*, [w:] *Poradnik radnego gminy i powiatu*, Warszawa.

Będzin 1358 – 2008. T. III (2008), red. A. Glimos-Nadgórska. Będzin.

Dolnicki B. (1993), *Nadzór nad samorządem terytorialnym*, Katowice.

Historia Czeladzi. T. II (2012), red. J. Drabina, Czeladź.

Izdebski H. (2008), *Samorząd terytorialny. Podstawy ustroju i działania*, Warszawa.

Kitala-Miroszewska M. (2001), *Wybory samorządowe w Myszkowie w latach 1990 – 1998 na tle sytuacji politycznej w Polsce*, (mps pracy magisterskiej Wydział Nauk Społecznych Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach), Katowice.

Miroszewski K., Durka J., Nita M., Związek J. (2010), *Po obu stronach Warty. Zarys dziejów Myszkowa*, Myszków.

Regulski J. (1997), *Samorząd w budowie*, [w:] *Wartość podstawowa samorządu terytorialnego i demokracji lokalnej*, red. P. Swianiewicz, Warszawa.

Regulski J. (2000), *Samorząd III Rzeczypospolitej. Koncepcje i realizacja*, Warszawa.

Wójcik S. (1999), *Samorząd terytorialny w Polsce w XX wieku*, Lublin.

Wybory samorządowe 2010 (2011), red. M. Kolczyński, W. Wojtasik, Katowice.